Ügyiratszám: 1798/K/2008-3.

[…] részére

Miskolci Városi Közlekedési Zrt.

Tisztelt […]!

Megkaptam beadványát, melyben azzal kapcsolatban kéri állásfoglalásomat, hogy Önök egyes dolgozók (autóbuszvezető, villamosvezető, jegyellenőr) esetében be kívánják vezetni a névkitűző viselését. Időközben tudomásomra jutott, hogy a kérdéses intézkedés bevezetésre került, és a dolgozók körében elégedetlenséget váltott ki. Az üggyel kapcsolatban a következő állásfoglalást teszem.

A személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (a továbbiakban: Avtv.) 2. § 1. pontja értelmében személyes adat bármely meghatározott (azonosított vagy azonosítható) természetes személlyel (a továbbiakban: érintett) kapcsolatba hozható adat, az adatból levonható, az érintettre vonatkozó következtetés. A személyes adat az adatkezelés során mindaddig megőrzi e minőségét, amíg kapcsolata az érintettel helyreállítható. A személy különösen akkor tekinthető azonosíthatónak, ha őt - közvetlenül vagy közvetve - név, azonosító jel, illetőleg egy vagy több, fizikai, fiziológiai, mentális, gazdasági, kulturális vagy szociális azonosságára jellemző tényező alapján azonosítani lehet.

A 4. pont meghatározása alapján közérdekű adat: az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szerv vagy személy kezelésében lévő, valamint a tevékenységére vonatkozó, a személyes adat fogalma alá nem eső, bármilyen módon vagy formában rögzített információ vagy ismeret, függetlenül kezelésének módjától, önálló vagy gyűjteményes jellegétől. Továbbá az 5. pont szerint közérdekből nyilvános adat: a közérdekű adat fogalma alá nem tartozó minden olyan adat, amelynek nyilvánosságra hozatalát vagy hozzáférhetővé tételét törvény közérdekből elrendeli;

Az Avtv. 2. § 6. pontja értelmében hozzájárulás az érintett kívánságának önkéntes és határozott kinyilvánítása, amely megfelelő tájékoztatáson alapul, és amellyel félreérthetetlen beleegyezését adja a rá vonatkozó személyes adatok - teljes körű vagy egyes műveletekre kiterjedő – kezeléséhez.

Továbbá az 5. § rendelkezik a személyes adatok célhoz kötött kezelésének elvéről:

„(1) Személyes adatot kezelni csak meghatározott célból, jog gyakorlása és kötelezettség teljesítése érdekében lehet. Az adatkezelésnek minden szakaszában meg kell felelnie e célnak.

(2) Csak olyan személyes adat kezelhető, amely az adatkezelés céljának megvalósulásához elengedhetetlen, a cél elérésére alkalmas, csak a cél megvalósulásához szükséges mértékben és ideig.”

Az Avtv. 19. § (4) bekezdése szerint: *„Ha törvény másként nem rendelkezik, közérdekből nyilvános adat az (1) bekezdésben meghatározott szervek feladat- és hatáskörében eljáró személy feladatkörével összefüggő személyes adata, továbbá egyéb, közfeladatot ellátó személy e feladatkörével összefüggő személyes adata. Ezen adatok megismerésére e törvénynek a közérdekű adatok megismerésére vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni.”*

A fenti törvényi rendelkezés alapján a Miskolci Városi Közlekedési Zrt. dolgozóinak, mint közfeladatot ellátó szerv feladat- és hatáskörében eljáró személyek feladatkörével összefüggő személyes adata (név, azonosító szám, fénykép) nyilvános, vagyis bárki számára megismerhető. Mindebből azonban nem következik az a kötelezettség, hogy ezeket a

személyes adatokat egy névkitűzőn feltüntetve a munkavállalóknak ki kell tenniük, vagyis a közlekedési társaság nem kötelezheti az érintetteket a kitűző viselésére.

A célhoz kötött adatkezelés elvéből kiindulva ugyanis megállapítható, hogy a társaság által megjelölt célok (a szolgáltatást igénybevevők biztonságának növelése, szolgáltatás színvonalának emelése) eléréséhez nem szükséges és elengedhetetlen a kitűző viselése. A jelenlegi gyakorlat szerint az utas, aki panaszt kíván tenni a szolgáltatással kapcsolatban, megteheti a járatszámra és a rendszámra vagy a jármű azonosítószámára hivatkozással, vagyis a névkitűző használatának bevezetése nem szükséges az utasok esetleges kifogásainak, észrevételeinek megtételéhez, kezeléséhez.

Továbbá azt is fontosnak tartom megjegyezni, hogy a hozzájáruláson alapuló névkitűző-használat sem elfogadható tekintettel arra, hogy a hozzájárulás jogszerűségének egyik elengedhetetlen feltétele az önkéntesség. Azonban a munkavállaló és a munkáltató viszonya – az egzisztenciális különbség miatt is – nem egyenlő, így a hozzájárulás szükséges elemeként törvényileg előírt önkéntesség is csorbát szenvedhet. Az egyenlőtlen viszonyból fakadóan az is akadályozza a beleegyezés önkéntes kinyilvánítását, ha a névkitűző viselésének esetére a munkáltató bármilyen hátrányos következményt helyez kilátásba.

Az elmondottak alapján nem támogatom, hogy a Miskolci Városi Közlekedési Zrt. dolgozói esetében a névkitűző viselése akár a munkáltató előírása, akár a munkavállaló hozzájárulása alapján a munkavégzés feltétele legyen, azt az érintetteknek minden nap hordani kelljen. Ezért hivatkozva az Avtv. 25. § (2) bekezdésére felszólítom Önöket, hogy a jogsértő gyakorlatot szüntessék meg, és az eddig esetlegesen alkalmazott hátrányos jogkövetkezményeket orvosolják.

Budapest, 2009. április 25.

Üdvözlettel:

Dr. Jóri András